

47. MEKTUP

٤٧- ﴿ الْمَكْتُوبُ السَّابِعُ وَالْأَرْبَعُونَ: إِلَى سُلْطَانِ الْوَقْتِ مَدَّ ظِلَّهُ فِي أَسْرَارِ الدُّعَاءِ وَمَدَحِ الْعُلَمَاءِ وَالصُّلَحَاءِ ﴾

إِنَّ أَقْلَ الدَّاعِينَ أَحْمَدَ يُظْهِرُ الْإِنْكَسَارَ وَالْفَوَاضِلَ لِحُدَامِ ذَلِكَ الْجَنَابِ الْمُعَلَّى وَيُرِيدُ شُكْرَ نِعْمَةِ الْأَمْنِ وَالْأَمَانِ الَّتِي هِيَ شَامِلَةٌ لِحَالِ الْخَوَاضِ وَالْعَوَامِ وَيَطْلُبُ الْفَتْحَ وَالنُّصْرَةَ لِلْعَسَاكِرِ الْإِسْلَامِيَّةِ فِي أَوْقَاتِ مَطِيَّةِ إِبْجَابَةِ الدُّعَاءِ وَزَمَانِ اجْتِمَاعِ الْفُقَرَاءِ فَإِنَّ كُلَّ أَحَدٍ مَخْلُوقٌ لِأَمْرٍ وَكُلُّ مُيَسَّرٍ لِمَا خُلِقَ لَهُ فَإِنَّ الْعَبَثَ فِي أَفْعَالِ اللَّهِ تَعَالَى مُتَمِيعٌ وَالْأَمْرُ الَّذِي جُعِلَ مَرْبُوطًا بِالْعَسَاكِرِ الْغَزَاةِ الْمُجَاهِدِينَ هُوَ تَقْوِيَّةُ قَوَائِمِ الدَّوْلَةِ الْقَاهِرَةِ وَتَأْيِيدُ أَرْكَانِ السُّلْطَانَةِ الْبَاهِرَةِ الَّتِي تَرْوِجُ الشَّرِيعَةَ الْغَزَاةَ مَنُوطًا بِهَا لِمَا قِيلَ مِنْ أَنَّ الشَّرْعَ تَحْتَ الشَّيْفِ وَهَذَا الْأَمْرُ جَلِيلُ الْقَدْرِ أَيْضًا مَرْبُوطٌ بِعَسْكَرِ الدُّعَاءِ الَّذِينَ هُمْ الْفُقَرَاءُ وَأَصْحَابُ الْبَلَاءِ فَإِنَّ الْفَتْحَ وَالنُّصْرَةَ عَلَى قِسْمَيْنِ قِسْمٌ جُعِلَ مَرْبُوطًا بِالْأَسْبَابِ وَهُوَ صُورَةُ الْفَتْحِ وَالنُّصْرَةِ الْمُتَعَلِّقَةُ بِعَسْكَرِ الْغَزَاةِ وَالْقِسْمُ الثَّانِي حَقِيقَةُ الْفَتْحِ وَالنُّصْرَةِ الْكَائِنَةُ مِنْ عِنْدِ مُسَبِّبِ الْأَسْبَابِ وَقَوْلُهُ تَعَالَى ﴿وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ﴾ إِشَارَةٌ إِلَى ذَلِكَ وَهِيَ مُتَعَلِّقَةٌ بِعَسْكَرِ الدُّعَاءِ فَعَسْكَرُ الدُّعَاءِ سَبَقَ بِذَلِكَ وَإِنْكَسَارُهُ عَسْكَرُ الْغَزَاةِ وَتَرَفَّى مِنَ السَّبَبِ إِلَى الْمُسَبِّبِ ﴿ع﴾ بَرَدَنْدُ شَكْسْتَكَا نَازِينَ مِيدَانِ كَوَى * وَأَيْضًا إِنَّ الدُّعَاءَ يَرُدُّ الْقَضَاءَ كَمَا قَالَ الْمُخَيْرُ الصَّادِقُ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ «لَا يَرُدُّ الْقَضَاءُ إِلَّا الدُّعَاءُ» وَالشَّيْفُ وَالْجِهَادُ لَيْسَ فِيهِمَا قُدْرَةٌ رَدُّ الْقَضَاءِ فَعَسْكَرُ الدُّعَاءِ مَعَ وُجُودِ الضَّعْفِ وَالْإِنْكَسَارِ كَانَ أَقْوَى مِنْ عَسْكَرِ الْغَزَاةِ أَيْضًا إِنَّ عَسْكَرَ الدُّعَاءِ كَالرُّوحِ لِعَسْكَرِ الْغَزَاةِ وَهُوَ لَهُ بِمِثَابَةِ الْقَالِبِ فَلَا بُدَّ لِعَسْكَرِ الْغَزَاةِ مِنْ عَسْكَرِ الدُّعَاءِ فَإِنَّ الْقَالِبَ الْخَالِي عَنِ الرُّوحِ لَيْسَ بِقَابِلٍ لِلتَّأْيِيدِ وَالنُّصْرَةِ وَمِنْ هَهُنَا قَالُوا كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَسْتَفِيحُ بِصَعَالِيكِ الْمُهَاجِرِينَ مَعَ وُجُودِ جُنْدِ الْغَزَاةِ وَاسْتِيْلَاءِ الْمُحَارِبِينَ فَالْفُقَرَاءُ الَّذِينَ هُمْ جُودُ الدُّعَاءِ مَعَ وُجُودِ الدَّلَّةِ وَالْمُسْكَنَةِ وَعَدَمِ الْأَعْيَارِ كَمَا قَالُوا «الْفَقْرُ سَوَادُ الْوَجْهِ فِي الدَّارَيْنِ» وَقَعَ عَلَيْهِمُ الْأَحْيَانُ فِي بَعْضِ الْمَوَاقِعِ وَحَصَلَ لَهُمْ الْأَعْيَارُ مَعَ عَدَمِ اعْتِبَارِهِمْ

هَذَا فِي الْوَاقِعِ وَفَاقُوا أَقْرَانَهُمْ فِي أَمْتَالِ هَذِهِ الْمَوَاضِعِ قَالَ الْمُخِيرُ الصَّادِقُ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ
وَالسَّلَامُ «يُوزَنُ مِدَادُ الْعُلَمَاءِ بِدَمِ الشُّهَدَاءِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَيَتَرَجَّحُ مِدَادُ الْعُلَمَاءِ» سُبْحَانَ
اللَّهِ وَيَحْمَدُهُ قَدْ صَارَ ذَلِكَ الْمِدَادُ وَسَوَادُ الْوَجْهِ بَاعِثًا عَلَى عِزَّتِهِمْ وَرَفْعَتِهِمْ وَبَلَّغَ مِنَ
الْحَضِيضِ إِلَى الْأَوْجِ دَرَاجَاتِهِمْ نَعَمْ ﴿ع﴾ وَفِي الظُّلُمَاتِ مِنْ مَاءِ الْحَيَاةِ ﴿قَالَ الشَّاعِرُ﴾
﴿شَعْرُ﴾

غلام خوشیتتم خواند لاله رخساری * سیاه روی من کرد عاقبت کاری

وَهَذَا الْفَقِيرُ وَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَا تَقَا بَانَ يَجْعَلُ نَفْسُهُ فِي عِدَادِ جُنُودِ الدُّعَاءِ وَلَكِنْ بِمُجَرَّدِ اسْمِ
الْفَقْرِ وَلَا خِيَمَالِ إِجَابَةِ الدُّعَاءِ لَا يَجْعَلُ نَفْسُهُ فَارِعًا مِنْ دُعَاءِ الدَّوْلَةِ الْقَاهِرَةِ وَيَكُونُ رَطَبُ
الْيَسَانِ بِالْدُّعَاءِ وَالْفَاتِحَةِ يَلْسَانِ الْحَالِ وَالْقَالَ ﴿رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾.

﴿ TÜRKÇE ANLAMİ ﴾

- Dönemin sultanına yazılmıştır.
- Duanın sırları, âlim ve sâlihleri övgüsü .

Dua edenlerin en küçüğü olan Ahmed, zât-ı şahâneleri hazretlerine tevâzu ve inkisârını izhâr eder... Avamıyla havasıyla herkesin faydalandığı emniyet ve güven ortamı için teşekkür eder... Duaların kabul olmasının muhtemel olduğu vakitlerde ve dervişlerin toplandığı meclislerde İslam ordusunun muzafferiyeti için dua eder.

Herkes bir iş için yaratılmıştır. Genellikle de yaratılışına uygun olan işte başarılı olur. Zirâ Allah Teâlâ'nın boş yere bir şey yapması mümkün değildir. Mücâhid askerlere verilen iş, "şariat kılıçların altındadır" sözüne uygun olarak, dinin yaşanmasını sağlayan devleti ayakta tutan esasları ve muhteşem saltanatın esaslarını güçlendir-mektir.

Bu çok yüce olan iş aynı zamanda, belalarla sınanan zatlardan ve dervişlerden oluşan dua ordusuna da bağlıdır. Çünkü fetih ve zafer iki kısımdır: Birincisi sebeplere bağlı olan kısımdır ki bu, fethin ve zaferin savaşıyla ilgili olan sûretidir. İkincisi, sebepleri yaratan Allah Sübhânehû'nun katından gelen, fethin ve zaferin hakikatidir.

Nitekim Allah Teâlâ'nın "*Zafer, yalnızca mutlak güç ve hikmet sahibi Allah katındandır.*"²⁵ şeklindeki âyet-i celîlesi bu mânâyâ işaret etmektedir ki bu da dua ordusuyla ilgilidir. Dua ordusu tevazu ve inkisârıyla, savaşılan orduyu geçerek sebepten müsebbibe (Allah Teâlâ'ya) yükselmiştir.

Aştılar kalbi kırıklar bu meydandaki aşılmaz yolu.

Üstelik dua, kazayı bile geri çevirebilir. Nitekim Efendimiz (s.a.v.) "*Kazâyı duadan başka hiçbir şey geri çeviremez.*"²⁶ buyurmuştur. Kılıç ve cihadda ise kazayı geri çevirme gücü yoktur. Dolayısıyla zafiyet ve inkisâr hallerine rağmen dua ordusu, savaşılan ordudan daha güçlüdür. Ayrıca dua ordusu savaşılan ordunun ruhu gibidir... Savaşılan ordu onun bedeni yerindedir. O halde savaşılan ordunun ardında mutlaka bir dua ordusunun da bulunması gerekir. Zira ruhsuz bir beden güçlenmeye ve zafere ulaşmaya elverişli olmaz.

Demişlerdir ki: Bundan dolayı Efendimiz (s.a.v.) savaşılan bir ordunun varlığına ve savaşılanların kuşatmasına rağmen, muhacirlerin fukarâsı hürmetine fetih talep ederdi²⁷. Fukarâ zillet ve meskenet ehli olup kendilerine itibar edilmediği halde dua ordusu olmuştur. Nitekim derler ki: "Fakirlik hem dünyada, hem âhirette yüzkarasıdır." Bu itibarsızlıklarıyla birlikte bazı durumlarda onlara ihtiyaç duyulur ve itibarlı bir konumda yer alırlar... Kendilerine ihtiyaç duyulan bu durumlarda başkalarını aşarak geride bırakırlar.

Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Kıyâmet günü, âlimlerin mürekkebi şehitlerin kanıyla tartılacak; âlimlerin mürekkebi ağır basacaktır." Subhânallâh! O mürekkep ve yüz karalığı onları yüceltmiş ve izzetli kılmıştır. Onları eteklerden alarak zirvelere çıkarmıştır. Şu mısra ne güzeldir: "Âb-ı hayat vardır karanlıklarda." Bir şair de şöyle demiştir:

*Çağırdı beni o lale yanaklı "hoş tenli kölem" diye,
Sonunda yaradı bir işe şu kara suratım!*

²⁵ Âl-i İmrân, 126.

²⁶ Tirmizî, nr. 6139; Taberânî, el-Kebîr, nr. 6128; Bezzâr, nr. 254; eş-Şihâb, el-Musned, nr. 830.

²⁷ Bu bilginin kaynağı için Bk. c. 1, Mektup 74.

sütunları güçlendirmek وَتَأْيِيدُ أَرْكَانِ السَّلْطَنَةِ الْبَاهِرَةِ Ve muhteşem saltanatın esaslarını kuvvetlendirmektir الَّتِي تَرْوِجُ الشَّرِيعَةَ الْغُرَاءِ Ki, parlak şeriatın yayılması مِنْ أَنَّ الشَّرْعَ تَحْتَ السَّيْفِ Çünkü şöyle denilmiştir: Buna bağlıdır مُتَوَطُّ بِهَا Şeriat kılıçların altındadır الْقَدْرِ جَلِيلُ Değeri yüksek olan bu iş أَيْضًا الَّذِينَ هُمُ الْفُقَرَاءُ Ki, onlar dervişler مُرْبُوطٌ بِعَسْكَرِ الدُّعَاءِ Çünkü فَإِنَّ الْفَتْحَ وَالنُّصْرَةَ عَلَى قِسْمَيْنِ وَصَحَابِ الْبَلَاءِ Ve belaya tutulan kişilerdir Birinci kısım sebeplere فَتِيحٌ وَيَاوِمٌ جُعِلَ مُرْبُوطًا بِالْأَسْبَابِ Bu fetih ve yardımın suretidir ki, الْمُتَعَلِّقَةُ وَالْقِسْمُ الثَّانِي حَقِيقَةُ الْفَتْحِ وَالنُّصْرَةِ Savaş ordusuyla alakalıdır بِعَسْكَرِ الْغُرَاءِ İkinci kısım ise fetih ve yardımın hakikatidir ki, الْأَسْبَابِ مِنْ عِنْدِ مُسَبِّبِ الْأَسْبَابِ Sebepleri وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ Allah Teâlâ'nın şu sözü: وَقَوْلُهُ تَعَالَى Yaratan Allah'ın katındandır وَهِيَ مُتَعَلِّقَةٌ بِإِشَارَةِ إِلَى ذَلِكَ Buna işaretir Yardım sadece Allah katındandır عِنْدَ اللَّهِ فَعَسْكَرُ الدُّعَاءِ سَبَقَ بِذَلِكَ وَإِنْكَسَارِهِ Bu ise, dua ordusuyla alakalıdır بِعَسْكَرِ الدُّعَاءِ Dua ordusu, züllü ve inkisarı sebebiyle geçti (Kimi?) عَسْكَرِ الْغُرَاءِ Savaş ordusunu Ve sebepten sebebi yaratan Allah'a yükseldi. تَرَقَّى مِنَ السَّبَبِ إِلَى الْمُسَبِّبِ

كَمَا قَالَ الْمُخْبِرُ الصَّادِقُ وَأَيْضًا إِنَّ الدُّعَاءَ يَرُدُّ الْقَضَاءَ Bir de dua kazayı geri çevirebilir Nitekim doğru haberci/ Peygamber Efendimiz buyurdu: وَعَلَى آلِهِ Ona ve ehline لَا يَرُدُّ الْقَضَاءَ إِلَّا الدُّعَاءُ (Ne buyurdu?) Salat-u selam olsun وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ Kazayı duadan başkası geri çeviremez كِلِيحٌ وَجِهَادٌ لَيْسَ فِيهِمَا Kazayı geri çevirme kuvveti الدُّعَاءِ فَعَسْكَرُ الدُّعَاءِ قُدْرَةٌ رَدُّ الْقَضَاءِ (Ne?) Zayıflık ve inkisarın varlığına rağmen كَانَ أَقْوَى مِنْ Zayıflık ve inkisarın varlığına rağmen أَيْضًا إِنَّ عَسْكَرَ الدُّعَاءِ Savaş ordusundan daha kuvvetli olmuştur Ve

de dua ordusu الْعَزَاءِ لِعَسْكَرِ الْغَزَاءِ Savaş ordusunun ruhu gibidir وَهُوَ لَهُ بِمِثَابَةِ
 فَلَا بُدَّ لِعَسْكَرِ الْعَزَاءِ Savaş ordusu da, dua ordusunun bedeni gibidir الْقَالِبِ
 Dolayısıyla savaş ordusuna gerekir (Ne?) دُعَاءِ Dua ordusu الْقَالِبِ
 Güçlendirmeye لَيْسَ بِقَابِلٍ لِلتَّأْيِيدِ وَالتَّضَمُّرَةِ Çünkü ruhsuz bir beden الْحَالِي عَنِ الرُّوحِ
 ve yardıma elverişli değildir قَالُوا وَمِنْ هَهُنَا قَالُوا Bunun için alimler dediler ki: كَانَ رَسُولُ
 يَسْتَفْتِي بِصَعَالِيكَ Allah ona salat-u selam eylesin (Ne idi?) Resûlullah idi ﷺ
 مَعَ وَجُودِ Muhacirlerin fakirlerini vesile ederek fetih isterdi (Neye rağmen?) وَاسْتِيْلَاءِ الْمُحَارِبِينَ
 Savaş ordusunun varlığına rağmen جُنْدِ الْغَزَاءِ Ve savaşçıların
 Dua ordusu olan fakirler مَعَ فَالْفُقَرَاءِ الَّذِينَ هُمْ جُنُودُ الدُّعَاءِ istila etmesine rağmen
 Zelil, miskin ve itibarsız olmalarına rağmen كَمَا وَجُودِ الذُّلَّةِ وَالْمَسْكِنَةِ وَعَدَمِ الْأَعْيَانِ
 Fakirlik, dünya ve ahirette نِطَكِيمِ demişlerdir ki: قَالُوا
 Bu fakirlere ihtiyaç duyulmuştur (Ne zaman?) فِي وَفَّقَ عَلَيْهِمُ الْاِحْتِيَاجُ
 Ve onlara itibar edilmiştir مَعَ عَدَمِ وَحَصَلَ لَهُمْ الْأَعْيَانُ Bazı yerlerde بَعْضِ الْمَوَاقِعِ
 Ve akranlarını وَفَاقُوا أَقْرَانَهُمْ Gerçekte itibar edilmeseler de هَذَا فِي الْمَوَاقِعِ
 Doğru قَالَ الْمُخْبِرُ الصَّادِقُ Bu gibi yerlerde فِي أَمْثَالِ هَذِهِ الْمَوَاضِعِ (Nerede?)
 Ona salat-u selam عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ haberci Peygamber Efendimiz buyurdu
 Alimlerin mürekkebi tartılır (Neyle?) يَدِيمِ الشُّهَدَاءِ يُوْرَنُ مِدَادُ الْعُلَمَاءِ (Ne buyurdu?)
 Ve قِيَتَرَجَحُ مِدَادُ الْعُلَمَاءِ Kıyamet gününde يَوْمَ الْقِيَامَةِ (Ne zaman?)
 alimlerin mürekkebi ağır basar وَحَمْدُ اللَّهِ سُبْحَانَ اللَّهِ Sühbanallah! Allah'a hamd
 olsun Şu mürekkep ve yüz karalığı oldu (Ne oldu?) قَدْ صَارَ ذَلِكَ الْمِدَادُ وَسَوَادُ الْوَجْهِ
 وَبَلَغَ مِنَ الْحَضِيضِ إِلَى (Fakirlerin) izzet ve şerefine sebep بَاعِيًا عَلَى عِزَّتِهِمْ وَرِفْعَتِهِمْ
 Şu mısra نَعَمْ ﴿ع﴾ دَرَجَاتِهِمْ Dereceleri (Neyi?) Ve düzden zirveye çıkardı الْأَوْجِ

ne güzeldir الظُّلُمَاتِ وَفِي Karanlıklar içinde مَاءِ الْحَيَاةِ Hayat suyu vardır

﴿شعر﴾ Şiir:

رخساری غلام خوشیتتم خواند لاله رخساری Çağırdı beni o lale yanaklı "hoş tenli kölem" diye,
Sonunda yaradı bir işe şu kara suratım! سیاه روی من کرد عاقبت کاری

بَانَ يَجْعَلُ نَفْسَهُ (Neye?) Bu fakir layık olmasa da وَهَذَا الْفَقِيرُ وَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَا يُقَا
وَلَكِنْ فِي دُعَاةِ الْجُنُودِ الدُّعَاءِ (Nerede?) Kendisini saymaya Dua askerleri arasında

وَلَا حِيَمَالَ إِبَابَةِ الدُّعَاءِ Ama sadece fakir ismiyle بِمَحَرِّ اِسْمِ الْفَقِيرِ Ve duanın kabul
olma ihtimali sebebiyle فَارِعًا نَفْسَهُ لَا يَجْعَلُ Kendisini boş bırakmıyor (Neden?) مِنْ

وَيَكُونُ رَطْبُ اللِّسَانِ دُعَاءِ الدَّوْلَةِ الْقَاهِرَةِ Güçlü devlete dua etmekten Ve dili ıslak
يَلِسَانِ الْحَالِ وَالْقَالَ (Nasıl?) Hal ve Dua ve fatihayla بِالْدُّعَاءِ وَالْفَاتِحَةِ (Neyle?) oluyor

إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا رَبِّمِز! Bizden kabul et kal/ söz diliyle رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا
Kuşkusuz sen işitensin bilensin...